

Instytut Pamięci Narodowej

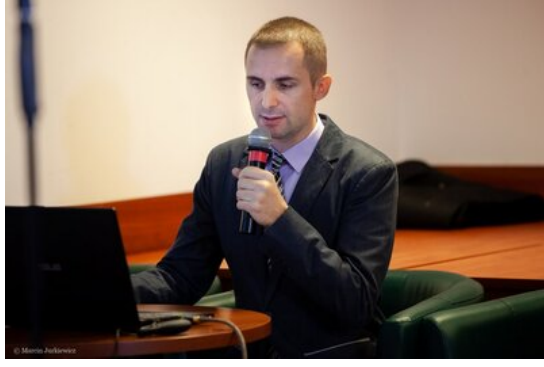
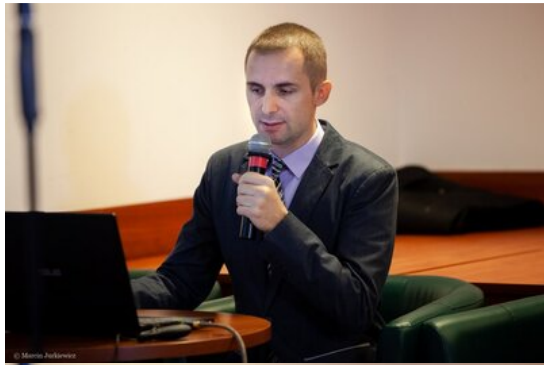
<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/53422,Prezes-IPN-Solidarnosc-Walczaca-nie-miala-zludzen-czym-jest-komunizm.html>
2022-05-17, 13:25

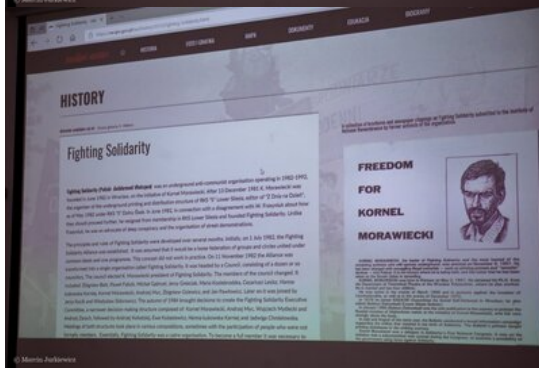
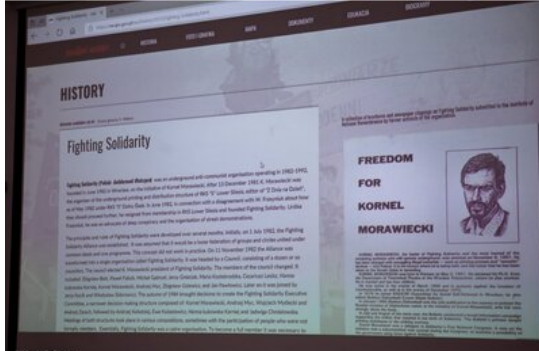
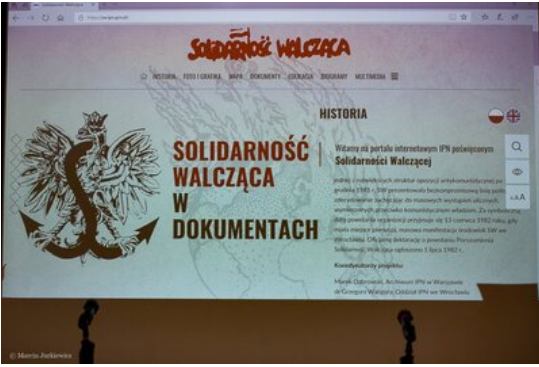
Prezes IPN: Solidarność Walcząca nie miała złudzeń, czym jest komunizm

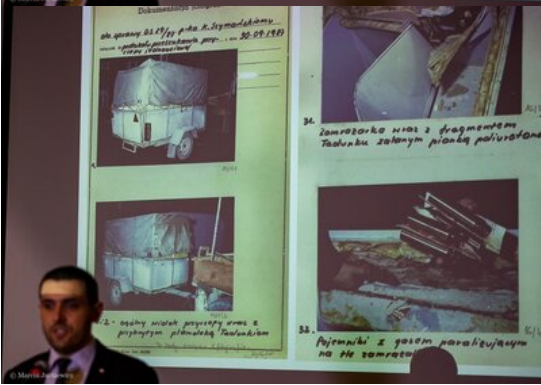
Solidarność Walcząca nie była w należyтым stopniu obecna w naszej opowieści o historii walki z komunizmem. Dlaczego? Przede wszystkim ludzie SW nie mieli złudzeń, czym jest komunizm, wiedzieli, że ten system nie nadaje się do reformy i że z przywódcami komunistycznymi rozmowa jest niemożliwa - powiedział prezes IPN dr Jarosław Szarek na konferencji poświęconej prezentacji nowego portalu IPN „Solidarność Walcząca w dokumentach”.

Pomysłem Solidarności Walczącej na „zmaganie się z systemem komunistycznym” – zdaniem prezesa IPN – była „niezgoda na porozumienie z komunistami i walka o niepodległą Polskę”.

Dr Szarek zwrócił uwagę, że Solidarność Walcząca domagała się wolności „we wspólnocie wolnych narodów, dławionych przez Związek Sowiecki”. – O tym współdziałaniu z innymi narodami mówiliśmy na międzynarodowej konferencji w Krakowie [„Za waszą i naszą wolność”](#), w 30. rocznicę powstania Autonomicznego Wydziału Wschodniego Solidarności Walczącej. Więzy między działaczami SW a działaczami zza granicy były tak mocne, że pozostały do dziś - przypomniał.

Prezes IPN ubolewał, że „III RP, MSZ nie skorzystały z dorobku i kontaktów SW”, podkreślając, że „dla IPN te osiągnięcia SW zawsze były ważne, dlatego powstał [nowy portal o historii tej organizacji](#)”.

„W III RP jako jedyni nie weszliśmy w żadne układy”

Andrzej Kołodziej, były przywódca trójmiejskiej Solidarności Walczącej, który w latach 80.

podobnie jak wielu przywódców SW został zmuszony do opuszczenia kraju, podziękował IPN za „tak wspaniałe przedsięwzięcie i popularyzację wiedzy o SW”. Zwrócił uwagę, że po 1989 r. „ludzie SW ze względu na swoją bezkompromisową postawę i niezgodę na paktowanie z komunistami zostali zepchnięci na margines – SW była na cenzurowanym”.

- Patrząc z perspektywy czasu pozostaliśmy jedyną organizacją, która na żadnym etapie III RP nie weszła w żadne układy z tym systemem politycznym – podkreślił Kołodziej.

- Po 13 grudnia uświadomiliśmy sobie, że żadna organizacja niezależna nie ma szans na istnienie w PRL-u. Założyliśmy, że najpierw musimy sobie wywalczyć niepodległość, a potem możemy sobie założyć dowolną organizację. Mieliśmy program Kornela Morawieckiego, który pisał o solidaryzmie społecznym jako ustroju przyszłej Polski.

Dla mnie osobiście najważniejsze jest to, że dziś, w wolnej Polsce, ten program solidaryzmu społecznego jest realizowany przez premiera Mateusza Morawieckiego, syna twórcy Solidarności Walczącej. Realizacja tamtych założeń jest dla nas największą nagrodą – powiedział Kołodziej.

Dr Grzegorz Waligóra z wrocławskiego Oddziału Biura Badań Historycznych IPN, jeden z koordynatorów nowego projektu internetowego IPN, nakreślił krótki rys historyczny organizacji. – SW była organizacją o radykalnym programie, która głosiła postulat obalenia komunizmu i osiągnięcia pełnej niepodległości. 13 czerwca 1982 r. we Wrocławiu odbyły się pierwsze masowe manifestacje przeciwko wprowadzeniu stanu wojennego w Polsce. Zakończyły się sukcesem, pokazały, że w społeczeństwie było zapotrzebowanie na bardziej wyrazistą organizację niż podziemna „Solidarność” – tłumaczył Waligóra. Dodał, że SW była „potężnym imperium niezależnej podziemnej prasy”. – Do połowy lat 80. Oddziały SW istniały w kilkunastu miastach. Organizacja świetnie opanowała zasady konspiracji, np. Kornel Morawiecki ukrywał się w 50 mieszkaniach – „wpadł” dopiero w 1987 r., co zresztą nie oznaczało końca organizacji – tłumaczył Waligóra.

Innymi cechami charakterystycznymi organizacji, zdaniem historyka, były: „próba dotarcia do środowisk opozycyjnych na Wschodzie i sprzeciw wobec ustaleń Okrągłego Stołu”.

O pracy nad dwujęzycznym, multimedialnym, bogatym w dokumenty archiwalne portalem „Solidarność Walcząca w dokumentach” opowiadał szczegółowo Marek Dąbrowski z Archiwum IPN, drugi koordynator projektu. Dzięki temu projektowi możemy zapoznać się z biogramami działaczy, zobaczyć na mapie Polski, gdzie aktywność SW była największa. Baza informacji, zdjęć, filmów będzie uzupełniana. Jednym z elementów portalu są dokumenty bezpieki, która usiłowała zniszczyć SW – charakterystykę jej działania, oskarżenia SB o działalność terrorystyczną, powielane w ówczesnej reżimowej prasie, przedstawił dr Witold Bagieński z Archiwum IPN.

Po prezentacji portalu dyrektor Oddziału IPN w Krakowie dr hab. Filip Musiał przekazał prezesowi IPN dr. Jarosławowi Szarkowi flagę otrzymaną od przedstawicieli narodu Tatarów Krymskich – Safinar Dżemilewej (żony słynnego działacza walczącego o prawa Tatarów –

Mustafy Dżemilewa) i Snavera Kadyrowa. Oboje uczestniczyli we wspomnianej konferencji „[Za waszą i naszą wolność](#)”, która odbyła się w dniach 23–24 maja 2018 r. w Krakowie. Przekazana prezesowi IPN flaga jest wyrazem wdzięczności za zorganizowanie konferencji przypominającej współpracę Solidarności Walczącej z organizacjami narodowymi z byłych republik sowieckich.

– Dziękuję za to wyróżnienie, traktuję je jako podziękowanie dla wszystkich pracowników IPN, którzy zajmują się badaniem naszych wspólnych losów w czasach zniewolenia komunistycznego. Tatarzy w sposób szczególny byli represjonowani w Związku Sowieckim. 200 tys. z nich – decyzją Stalina – zostało usuniętych z Krymu i rozproszonych po całym Związku Sowieckim. Ruch sprzeciwu wobec tych represji był bardzo silny – powiedział prezes IPN.

Dr Szarek, w kontekście relacji polsko-tatarskich, przypomniał o „naszych przyjaciółach – Mustafie Dżemilewie oraz Selimie Chazbijewiczu, ambasadorze RP w Kazachstanie i Kirgistanie.

sw.ipn.gov.pl

SOLIDARNOŚĆ WALCZĄCA

HISTORIA

Witamy na portalu internetowym IPN poświęconym **Solidarności Walczącej**

jednej z największych struktur opozycji antykomunistycznej po 13 grudnia 1981 r. SW prezentowała bezkompromisową linię polityczną, zdecydowanie zachęcając do masowych wystąpień ulicznych, wymierzonych przeciwko komunistycznym władzom. Za symboliczną datę powstania organizacji przyjmuje się 13 czerwca 1982 roku, gdy miała miejsce pierwsza, masowa manifestacja środowisk SW we Wrocławiu. Oficjalną deklarację o powstaniu Porozumienia Solidarność Walcząca ogłoszono 1 lipca 1982 r.

Koordynatorzy projektu:
Marek Dąbrowski, Archiwum IPN w Warszawie
dr Grzegorz Waligóra, Oddział IPN we Wrocławiu

WIĘCEJ